

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ЧОТИРНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина тридцять четверта

Стенограма пленарного засідання
16 січня 2026 року

Київ 2026

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ЧОТИРНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина тридцять четверта

Стенограма пленарного засідання

16 січня 2026 року

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(П'ятниця, 16 січня 2026 року)

Частина тридцять четверта

Година запитань до Уряду ...5

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
16 січня 2026 року, 10 година
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати! Шановні члени уряду! Переходимо до роботи. Нагадую, що здійснюється пряма трансляція нашого засідання. Слава Україні!

Шановні народні депутати, у засіданні Верховної Ради України беруть участь Прем'єр-міністр України Юлія Анатоліївна Свиріденко та члени Кабінету Міністрів України. Прошу привітати *(Оплески)*.

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання. У разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні колеги, за парламентською традицією я пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні колеги, триває вже 47-й місяць героїчного протистояння України широкомасштабній збройній агресії Російської Федерації. У ці зимові місяці за умови критично низьких температур держава-агресор цілеспрямовано здійснює енергетичний терор, намагаючись залишити сотні тисяч мирних громадян без тепла, світла і води. Удари по об'єктах критичної інфраструктури не мають жодного військового сенсу. Їх єдина мета – залякати населення, зламати волю цивільних людей і перетворити холод та темряву на зброю. Це свідомий терор проти мирного населення, який є грубим порушенням міжнародного гуманітарного права.

Україна вже довела, що тероризмом її не зламати, так само, як не зламали захисників Донецького аеропорту. «Кіборги вистояли, не вистояв бетон» – ця фраза увійшла в історію як свідчення подвигу захисників Донецького аеропорту, про героїчні подвиги яких ми згадуємо цими днями. Вони стійко боронили Україну та продемонстрували усьому світові приклад героїзму та волі. Серед діючих народних депутатів дев'ятого скликання є колеги, які також незламно стояли на захисті летовища: Роман Костенко, Андрій Шараськін. Прошу привітати наших героїв *(Оплески)*.

Шановні колеги, ми згадуємо також трагічну катастрофу гелікоптера, що сталася у Броварах в ці дні три роки тому, в якій загинули міністр внутрішніх справ України Денис Монастирський, наш колишній колега, перший заступник міністра Євген Єнін, державний секретар Юрій Лубкович, інші представники міністерства, члени екіпажу, а також мирні люди, в тому числі діти.

Біль цієї втрати назавжди залишиться в наших серцях. Давайте вшануємо хвилиною мовчання пам'ять героїв, які віддали своє життя за наше мирне майбутнє, усіх загиблих. Світла пам'ять невинним мирним мешканцям, дітям, які загинули від рук російських окупантів. Вічна їм пам'ять!

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні народні депутати, відповідно до статті 229 Регламенту Верховної Ради України та ухваленого Погоджувальною радою депутатських фракцій і груп рішення сьогодні проводиться «година запитань до Уряду». На засіданні Погоджувальної ради була визначена тематика «години запитань до Уряду». За пропозицією депутатських фракцій і груп члени Кабінету Міністрів сьогодні відповідатимуть на запитання про стан енергетики та заходи щодо відновлення і захисту об'єктів енергетичної інфраструктури.

Пропонується така послідовність проведення «години запитань до Уряду»: доповідь з визначеної теми члена Кабінету Міністрів – до 10 хвилин; запитання з визначеної теми до членів уряду від депутатських фракцій і груп, відповіді на них – до 30 хвилин; запитання з визначеної теми до членів уряду від народних депутатів та відповіді на них – до 30 хвилин (відводиться до 1 хвилини на кожне усне запитання та до 2 хвилин для відповіді на нього). Усього – 1 година 10 хвилин.

Шановні колеги, перед початком «години запитань до Уряду» звертаюся до членів Кабінету Міністрів України, а також до народних депутатів України щодо необхідності враховувати, що пленарне засідання проходить у відкритому режимі. У зв'язку з цим прошу не озвучувати інформацію, яка може завдати шкоди національній безпеці України, дотримуватись вимог законодавства у сфері охорони державної таємниці та обігу іншої інформації з обмеженим доступом і не допускати розголошення такої інформації.

Шановні народні депутати, на трибуну Верховної Ради для доповіді та відповіді на запитання запрошується Перший віце-прем'єр-міністр України – міністр енергетики України Денис Анатолійович Шмигаль. Будь ласка, прошу привітати *(Оплески)*.

Денисе Анатолійовичу, будь ласка, до 10 хвилин.

ШМИГАЛЬ Д.А., Перший віце-прем'єр-міністр України – міністр енергетики України. Шановний пане Голово Верховної Ради! Шановна пані Прем'єр-міністре України! Шановна президіє! Народні депутати України! Колеги урядовці! Шановні українці та українки! Сьогодні Україна проходить найважчу зиму за весь час повномасштабної війни. По об'єктах критичної

інфраструктури росіяни працюють усім своїм арсеналом: балістикою, крилатими ракетами, модернізованими дронами. За минулий рік вони завдали по енергетиці 612 цілеспрямованих комбінованих атак. Зараз інтенсивність лише зростає, удари відбуваються щодня. В Україні не залишилося жодної електростанції, яка не зазнала б ударів ворога. Вибито тисячі мегават генерації. Ніхто в світі ніколи не стикався з таким викликом. Попри все це наша енергосистема залишається цілісною, диспетчери «Укренерго» мають контроль над нею, хоча й вимушені застосовувати значні обмеження для споживання.

Найскладніша ситуація наразі в Києві та області, важко також на Одещині, Дніпропетровщині, Харківщині, у всіх прифронтових громадах. Загалом по всій країні діють обмеження як для побутових користувачів, так і для промисловості та бізнесу. Ситуація дуже складна.

В окремих містах та регіонах підготовку було провалено. За два дні на своїй посаді я побачив, що занадто багато чого відверто пробуксовує. Будемо в оперативному режимі наводити порядок, прискорювати процеси.

Тепер про конкретику. На виконання доручень Президента України здійснюються невідкладні заходи для подолання гострої фази енергетичної кризи. Багато деталей та цифр розкривати публічно не можна і не буду. Коли будуть результати і покращення ситуації, люди це помітять і відчують.

Пройдуся по головному.

Перше. Комісія ТЕБ та НС під керівництвом Прем'єр-міністра підготувала і поновила режим надзвичайної ситуації в українській енергетиці. Це не є чимось новим, у такому режимі ми жили фактично з 2022 року, відтоді як росіяни вперше здійснили масовані атаки на наші електростанції та системи розподілу електроенергії. Наразі вживаємо додаткових системних заходів безпеки через збільшення інтенсивності атак та несприятливі погодні умови.

На мене як на Першого віце-прем'єр-міністра – міністра енергетики покладені повноваження керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації. Активно працюємо з віце-прем'єр-міністром з відновлення України Олексієм Кулебою.

Друге. Створено штаб з ліквідації наслідків російських обстрілів енергетичних об'єктів у місті Києві та Київській області, який інтенсивно працює в цілодобовому режимі. Проведено два засідання штабу, координуємо відновлення, ремонти, підключаємо додаткові команди.

Третє. Збільшуємо кількість пунктів незламності. Особлива увага на Київ, але інші регіони теж у фокусі нашої уваги. Визначено опорні пункти, які забезпечуються додатковим обладнанням для обігріву, харчування, зарядки гаджетів, зв'язку.

Четверте. Інвентаризуємо наявні ресурси та перерозподіляємо їх так, щоб допомога надходила, в першу чергу, тим, хто її найбільше потребує. Окремо звертаюся до бізнесу з наполегливим проханням вимкнути зовнішню рекламу, вивіски, підсвітки, екрани. Якщо ви маєте зайву енергію, краще віддайте її

людям, наразі це найважливіше. Безумовно, люди будуть вам за це вдячні. Це буде вашим внеском у нашу спільну справу досягнення енергетичної стійкості.

Працюємо з міжнародними партнерами, щоб залучити додаткову гуманітарну та технічну підтримку, насамперед потужні генератори, накопичувачі електроенергії, елементи живлення, трансформатори, засоби для ремонту обладнання та багато іншого. Наразі спільно з партнерами реалізуємо близько 42 спільних середньострокових і довгострокових проектів технічної допомоги для зміцнення української енергетики на загальну суму близько 1 мільярд доларів. Збільшуємо також імпорт електроенергії з Євросоюзу. Ми маємо такі можливості. Максимальна потужність для імпорту наразі становить 2,3 ГВт. Минулого року напрямок залучення міжнародної енергетичної підтримки почав «просідати», будемо намагатися активізувати цю роботу.

Шосте. Спрощуємо і прискорюємо підключення резервного енергетичного обладнання до мереж. Зараз на порядку денному: підключення за два дні, розгляд проекту для погодження – також два дні, а не 15, і відповідно отримання технічних умов – також два дні. Максимально скоротили терміни прямого підключення до електромереж. Там, де тільки це можливо, будемо прибирати всю бюрократію, вже робимо це.

Маємо позитивну динаміку облаштування розподіленої генерації. У 2024 році введено в експлуатацію 225 МВт потужності, у 2025 році – 762 МВт. Найкращі показники у Київщині, Волині, Прикарпатті, Черкащині, Харківщині. Один з найгірших показників у місті Києві, і це напряму впливає на ситуацію, що склалася в столиці на сьогодні.

Враховуючи критичний стан енергетики, таких темпів явно недостатньо. Маємо ситуацію, коли обладнання привезене, але через технічні затримки та неготовність документації його встановлення затягується. Це абсолютно неприпустимо. Буде відповідна персональна відповідальність, будемо радикально прискорюватися.

Щодо когенерації. Маємо понад 250 установок, введених в експлуатацію (це важливий елемент нашої стійкості), ще близько 200 установок на різних стадіях реалізації проектів. Щодо блочно-модульних котелень маємо 187 встановлених об'єктів. У 2026 році ми потребуємо встановлення 2,2-2,7 ГВт генерації, щоб регіони та громади могли покривати свої потреби.

Сьоме. В координації з силами оборони вживаємо заходів для посилення захисту енергетичних об'єктів. Тут без подробиць з міркувань безпеки. Робота ця триває постійно і дає свій результат. Без цієї роботи, без координації з силами оборони, без Збройних Сил України у нас взагалі не існувало б уже енергосистеми, це очевидно. Дякую нашим Збройним Силам, нашим протиповітряним військам, нашій обороні.

Дякую *(Оплески)*.

Окрему увагу приділяємо прискоренню робіт із захисту енергетичної інфраструктури. Виділено більше 50 мільярдів гривень. Десь роботи успішні, десь будемо проводити перевірки, і теж буде відповідальність.

У Києві зимові канікули буде продовжено до 1 лютого для всіх освітніх закладів: шкіл, профтехучилищ та закладів вищої освіти. Для інших регіонів – переведення на дистанційну форму навчання або продовження канікул до 1 лютого. Уряд доручив Міністерству освіти і науки та регіонам опрацювати це питання відповідно до ситуації.

Дев'яте. Пріоритет у забезпеченні електро- і теплопостачанням надано лікарням, школам, іншим критично важливим для життя об'єктам і, безумовно, об'єктам оборони. «Укрзалізниця», «Нафтогазу України», «Укроборонпрому» доручено терміново забезпечити закупівлю імпортованої електроенергії в обсягах не менше 50 відсотків від власного споживання, щоб якомога більше енергії власного виробництва віддати людям.

Десяте. Ситуацію з паливом тримаємо на контролі. Це стосується і бензину, і дизелю. Маємо запасів більш як на 20 днів, продовжуємо імпортувати.

Одинадцять. Ситуація із запасами газу так само контрольована, імпорт та видобуток триває. Газова інфраструктура також перебуває під постійними атаками. Тут без деталей, але запаси маємо. Обмежень щодо газу не застосовуємо, відновлюємо і посилюємо захист.

Дванадцять. Щодо комендантської години. Відтепер людям дозволено буде виходити на вулицю без спеціальних перепусток та користуватися транспортом, щоб дістатися до пунктів незламності та пунктів обігріву. Це потрібно, щоб усі, в кого наразі немає світла, води чи тепла, отримали необхідну допомогу: обігрів, харчування, теплий чай, живлення, зв'язок.

Фактично діятиме такий само підхід, як і під час повітряної тривоги, коли люди можуть пересуватися, щоб дістатися безпечних місць. Водночас поліція посилює патрулювання вулиць для підтримки громадського порядку та надання необхідної допомоги.

Шановні колеги! Шановні українці та українки! Даний список – це невелика частина роботи, до якої долучилися Міністерство енергетики, уряд, я особисто. Багато процесів потребують координації та пришвидшення. Більше 15 тисяч енергетиків залучено до ремонтних робіт та відновлення у складі відповідних бригад, ще десятки тисяч енергетиків, рятувальників, комунальників, поліцейських працюють 24/7, щоб допомогти повернути людям світло і тепло.

Щиро дякую енергетикам, тепловикам, комунальникам, рятувальникам, поліцейським, які у надзвичайно складних умовах забезпечують підтримку завдяки своїй результативній роботі. Росія робить ставку на те, що зламає нас через енергетичний терор. Усвідомлюємо всю серйозність викликів, реагуємо відповідно до наявних загроз швидко та ефективно. Тримаймо стрій та єдність. Ми вистоїмо, переможемо. Дякую за увагу.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям Слава! Дякуємо, Денисе Анатолійовичу.

Шановні народні депутати! Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на запитання з визначеної теми «години запитань до Уряду». Нагадую, відводиться 1 хвилина на кожне усне запитання та по 2 хвилини для відповіді на нього.

Прошу колег записатися на виступи з теми «години запитань до Уряду».

Таміла Равілівна Ташева, фракція «Голос». Будь ласка.

ТАШЕВА Т.Р., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Вітаю! Передаю слово Юлії Сірко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Леонідівна Сірко. Будь ласка.

СІРКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановний Денисе Анатолійовичу! Дуже приємно бачити вас тут. Ви на посаді аж два дні, і вже маєте певну інформацію. Це добре. Ми сподіваємося, що це не вперше і не востаннє, коли ми вас тут бачимо. Ситуація настільки критична, що, думаю, було б дуже добре, щоб на кожній сесії ми мали засідання Верховної Ради, присвячене апдейту в енергетиці, і могли ставити не по три запитання від фракції, а достатньо багато. Запрошуємо вас на зустрічі в різних форматах, зокрема на засідання фракції.

У мене таке запитання. Чи вважаєте ви, що некоординоване, абсолютно безвідповідальне управління енергетикою, коли є п'ять координаційних центрів, які якось там вирішують, призвело до такої ситуації?

Друге запитання. Абсолютна неспівпраця державної влади з місцевими владами також призвела до колапсу.

Третє, конкретне, запитання. В Обухівській громаді більше восьми місяців є 2 МВт, які не підключаються, у тому числі, блокують...

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за ваше запитання. Я у своєму виступі наголошував на тому, що зараз єдність і координація як ніколи важливі. Діє відповідний антикризовий штаб, де ми об'єднали зусилля і дуже злагоджено працюємо з місцевою владою ключових українських міст, громад. Учора особисто Президент, сьогодні зранку Прем'єр-міністр проводять відповідні координаційні селекторні наради за участю голів обласних військових адміністрацій, мерів міст, керівників громад, щоб скоординувати наші зусилля. Запевняю вас, що на сьогодні наша діяльність абсолютно скоординована.

У Києві створено координаційний центр для узгодження роботи Штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації в електроенергетичних мережах через воєнний і технологічний стан. Робота ведеться.

Працюємо також з державними компаніями НЕК «Укренерго», НАК «Нафтогаз України», з операторами. Максимально зменшуємо бюрократію, щоб згаданих вами випадків щодо Броварів не повторювалося. Є питання, до речі, і до місцевої влади щодо ефективності роботи з підключення відповідних установок і надання генерації в систему опалення.

Ми інвентаризуємо всі когенераційні установки в Україні, я вже називав цифри: більше 250 одиниць встановлено, ще 200 знаходяться у процесі встановлення. Ми попрацювали спільно з НКРЕКП щодо зменшення термінів підключення генеруючого обладнання до мережі: замість місяців, тижнів – по два дні на кожен етап, щоб власники відповідного енергообладнання могли дуже швидко підключати його до мереж без зайвих бюрократичних процедур. Усі рішення прийнято. Учора Кабінет Міністрів прийняв відповідні документи, постанову, рішення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Білозір Лариса Миколаївна, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Шановний Денисе Анатолійовичу! Шановні урядовці! Усім нам очевидно, всі ми про це говоримо, що дуже важливо вистояти в кризовій ситуації, згуртуватися, об'єднатися. Дякуємо електрикам, комунальникам, пожежникам, рятувальникам і, безумовно, нашим захисникам. Міністр енергетики каже, що є координація, але хочу зазначити, що на фоні активного залучення людей боляче дивитися на те, що з боку різних рівнів влади відсутня координація. Я кажу про конкретні приклади. До мене звертаються люди, що ДСНС під'їжджає з генераторами, а компанія не може днями під'єднати їх, бо вимагає проект тощо.

Запитання: чи буде спрощено «підзаконку»? Що ви робитимете для поліпшення координації?

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за ваше запитання. Зреагував на ваше звернення. Два дні тому ми обговорили ці питання з компанією ДТЕК і з ДСНС під час роботи нашого координаційного штабу з ліквідації наслідків надзвичайної енергетичної ситуації. Повторюю: ми скоротили процедури – по два дні на кожен етап: два дні – на оформлення документів, два дні – на саму процедуру підключення, два дні – на видачу всіх необхідних документів. Процедура максимально прискорена.

Ми також прийняли рішення про залучення вахтовим способом бригад операторів розподілу електроенергії із Західної України на схід держави, а також на Київщину, щоб прискорити підключення генераторного обладнання у разі такої потреби. Учора увечері, о 21 годині, скоординували дії з міською владою,

щоб одразу після підвезення генераторів до будинків у Києві залучати бригади до підключень генераторного обладнання. Сотні будинків потребують таких підключень, тому координуємо цю роботу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Слуга народу» Ткаченко Максим Миколайович. Будь ласка.

ТКАЧЕНКО М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Денисе Анатолійовичу, вітаю вас на новій посаді. Сил, терпіння. Ми поруч. Розумію, що зараз дуже багато різних викликів, зокрема тема, яку ми обговорюємо. Хочу, щоб ви звернули увагу на проблему, про яку ми вже давно говоримо, і допомогли нам її розв'язати. Якщо потрібна законодавча ініціатива, ми готові, давайте зробимо разом.

Про що йдеться? Переселенці із прифронтових територій, зокрема кажу про Херсон, продовжують сплачувати комунальні послуги, їм виставляють рахунки за опалення. Вони продовжують платити і на новому місці, куди вимушено переселилися – на Тернопільщині, Львівщині, але платити немає чим, і це проблема для людей. Давайте підійдемо до вирішення цього питання разом. Повторюю: якщо потрібна законодавча ініціатива, ми готові працювати.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за ваше запитання. Це менш енергетичне питання, більше соціальне. Можливо, Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України дасть якийсь коментар з цього приводу.

УЛЮТІН Д.В., міністр соціальної політики, сім'ї та єдності України. Доброго дня, колеги. Максиме Миколайовичу, щодо оплати комунальних послуг саме ВПО. Усі вони мають право на соціальні виплати, якщо це потрібно. Ми безпосередньо з вами обговорюємо питання поліпшення їх соціального забезпечення. Вони також можуть бути і отримувачами субсидій у разі, якщо їхні доходи не покривають витрат на оплату комунальних послуг. Я так розумію, ваше запитання про те, що вони платять і за старим місцем проживання, і за новим. Це питання, яке потрібно обговорити, потрібен конкретний кейс, факт. Можливо, на базі вашого або нашого міністерства ми запросимо дотичні профільні міністерства і обговоримо це питання, бо воно досить комплексне.

Дякую.

КУЛЕБА О.В., віце-прем'єр-міністр з відновлення України – міністр розвитку громад та територій України. Якщо можна, я додам. Хочу також зазначити, вже кілька разів ми порушували це питання. Статтею 7 Житлового

кодексу України передбачено, що споживач має право на несплату комунальних послуг, крім постачання теплової енергії, у разі невикористання на період тимчасової відсутності протягом 30 днів за умов документального підтвердження. Для цього він має звернутися до постачальника комунальної послуги із заявою, ще й з підтверджуючим документом.

Окрім цього, у нас напрацьована законодавча ініціатива, якою пропонується вирішити це питання. Пропоную обговорити його окремо і якомога швидше внести на розгляд Верховної Ради.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від групи «Платформа за життя та мир» Павленко Юрій Олексійович. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Михайлу Папієву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Михайле Миколайовичу.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановний пане Перший віцепрем'єр-міністр України – міністр енергетики! Приємно, що вперше за шість років ми бачимо міністра, фахово підготовленого для виконання повноважень на посаді, на яку його призначено. Думаю, це було правильне рішення Президента України.

Хочу звернутися до міністра енергетики з проханням. Українці – це мужні і мудрі люди, їх цікавить справедливість. Навіть якщо є якісь негаразди, у їх вирішенні треба дотримуватися справедливості. Люди, у яких вимикають світло на 10 годин, не можуть зрозуміти, чому поруч, у сусідній області чи населеному пункті, цілодобово є електроенергія. У мене прохання: Денисе Анатолійовичу, перевірте, як працює ця контора – «Укренерго», і щоб у цьому питанні була справедливість.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дуже дякую. Абсолютно згодний з тим, що на сьогодні в умовах колосального дефіциту електроенергії, а в деяких містах теплової енергії, дуже важливий справедливий розподіл. Звісно ж, «Укренерго» наразі максимально вводить відповідні обмеження, черги, графіки. На жаль, часом доводиться застосовувати аварійні відключення, тому що система не витримує навантажень. Паралельно з російськими атаками погіршилися погодні умови, що також вносить непередбачуваність і непрогнозованість у відключення електроенергії.

Звісно ж, питання справедливого розподілу – це на сьогодні питання номер один, для його вирішення ми координуємося з місцевою владою. Працює «Держенергонагляд», має відповідні завдання від уряду. Будемо координуватися, щоб вони чітко пильнували дотримання справедливих умов розподілу. Проводимо роботу зі справедливого розподілу електроенергії на об'єкти критичної інфраструктури. На урядовому рівні максимально переглянули, провели інвентаризацію об'єктів критичної інфраструктури, підключених до них субспоживачів, щоб не повторювалася ситуація, про яку ви сказали, коли електроенергія несправедливо розподіляється між людьми. Це важливий момент.

Повторюю моє звернення до бізнесу. Звісно ж, дуже важливо, щоб бізнес, як і місцева влада, відповідально підходив до розподілу: вуличне, паркове освітлення, вивіски, екрани, гірлянди – все це на сьогодні, звичайно ж, не має ніякого сенсу, якщо у людей не вистачає електроенергії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

В'ятрович Володимир Михайлович, фракція партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Дякую. Пане міністре енергетики Денисе Шмигаль! Річ у тім, що під час прем'єрства Дениса Шмигала (це до того, як Денис Шмигаль був міністром оборони) було прийнято деякі рішення. Наприклад, про підвищення акцизів на пальне, у тому числі на дизельне, що вже призвело до підвищення цін на дизельне пальне, а це, як ми розуміємо, для генераторів все. Яке ваше ставлення як міністра енергетики Дениса Шмигала до цих рішень уряду Дениса Шмигала?

Наступне запитання. Коли Денис Шмигаль був Прем'єр-міністром ми бачили, що були колосальні корупційні схеми в енергетиці. Ваше ставлення до цього як нинішнього міністра енергетики, якому тепер треба розбиратися з результатами роботи уряду Дениса Шмигала у сфері енергетики? Це теж дуже важливе питання.

Президент Зеленський разом з урядом Дениса Шмигала обіцяли тоді 1 ГВт розподіленої генерації до кінця 2024 року. Де 1 ГВт?

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за ваші запитання. Отже, перше – пальне. Україна повністю забезпечена пальним. Я озвучував цифри: запасів пального на 20 днів плюс у нас є на сьогодні. Детальніше про запаси, розподіл не можу з трибуни озвучувати, оскільки інформація є сенситивною і чуттєвою. Ворог також звертає на це увагу і максимально намагається знищити наші запаси і склади з пальним.

Ціни на пальне ринкові. Звісно ж, вони коливаються залежно від коливань світових цін на нафту, нафтопродукти, пальне в європейських країнах. Україна навіть нині, в часи війни, залишається з ринковою економікою. Це важливо, це ті цінності, за які ми боремося, за які воюють наші Збройні Сили. Очевидно, що ціни на пальне коливатимуться, зростатимуть і знижуватимуться залежно від того, як змінюватиметься ринкова кон'юнктура. Дуже важливо, що на сьогодні держава має достатній запас дизельного пального для цивільних і військових потреб.

Щодо інших ваших запитань – це предмет розслідування правоохоронних органів. Завжди стояв на відкритості, прозорості своєї діяльності і, безумовно, абсолютно вітаю, що порушення мають бути належно розслідувані. Повторюю: Україна – правова держава, яка має своєю метою бути членом Європейського Союзу, тому, звісно ж, наша правова і правоохоронна система мають працювати належно, стоячи на контролі і на заваді будь-яким корупційним чи кримінальним правопорушенням.

Я у своєму виступі сказав, що позаминулого року було введено 225 МВт і минулого року понад 760 МВт...

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Гнатенко Валерій Сергійович, група «Відновлення України». Будь ласка.

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Денисе Анатолійовичу! Я також вітаю вас від імені групи «Відновлення України» з призначенням на цю важливу посаду, особливо в такий складний для нашої держави час. На сьогодні питання енергетики на другому місці після війни. Зрозуміло, що воно піднімається і стає важливішим у період похолодання. Яка перспектива в цьому напрямі, думаю, нікому не відомо, але поліпшити ситуацію – це першочергове завдання для всіх, особливо для профільного міністерства.

Таке запитання до вас. Чи є можливість збільшення поставок електроенергії від наших партнерів з-за кордону? Це перше.

Друге запитання. Чи є можливість підприємствам, які постачають теплову енергію, придбати генератори, щоб вони були більш незалежними від ситуації, що склалася?

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за дуже конкретне і професійне запитання.

Щодо можливостей збільшення закупівель в Європі. Технологічно Україна має спроможність імпортувати від наших європейських сусідів чистої електроенергії трохи більше ніж 2,1 ГВт. Це доволі великий обсяг електроенергії. Ми мотивуємо наші підприємства максимально закуповувати імпорту електроенергію для бізнесу, щоб внутрішньо розподілити генерацію між людьми. Працюємо спільно з НКРЕКП щодо зміни так званих добових прайс-кепів, щоб вирівняти денний і нічний прайс-кепи. У нас зараз виходить перекіс: на нічні години закуповується електроенергії в абсолютно повному об'ємі, так би мовити, під зав'язку фізичних можливостей, а вдень, на жаль, менше 30 відсотків. Сподіваюся, найближчими днями, сьогодні-завтра, НКРЕКП прийме відповідне рішення. Уряд свої рішення прийняв. Рекомендації НКРЕКП надав, очікуємо на рішення.

Безумовно, державні компанії, я вже згадував – «Укрзалізниця», «Нафтогаз України» і частина нашого промислового комплексу імпортуватимуть не менше 50 відсотків електроенергії від своїх потреб, що дасть можливість вивільнити близько 1,5 ГВт для потреб людей. Сподіваємося, це станеться найближчими днями.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рудик Сергій Ярославович, депутатська група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

РУДИК С.Я., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець).* Дуже шкода, що сьогодні з нами немає міністра оборони, якого ми буквально днями обрали на посаду. Це питання доречно було б адресувати йому, але я думаю, що пані Прем'єр-міністр справиться не гірше.

У моїх руках талон, який видається кожному учаснику бойових дій, на право проїхатися раз на рік з 50-відсотковою знижкою і раз на два роки зі 100-відсотковою знижкою в межах території нашої держави. Днями міністр оборони доповідав, що ми суперцифровізована держава. Щоб скористатися своїм правом кожен військовослужбовець мусить п'ять років зберігати цей талон, приходити на залізничний вокзал чи автовокзал, показувати його, дивитися, чи є вільні місця. Тільки так можна скористатися ним. Повірте мені на слово, що у 70 відсотків, якщо не 90 відсотків учасників бойових дій, таких талонів на руках уже немає, тому що за п'ять років вони загублені. Знайдіть, будь ласка, якусь формулу, яка дозволить це...

СВИРИДЕНКО Ю.А., *Прем'єр-міністр України.* Дуже дякую за запитання. Усім доброго дня! Я думаю, що ви абсолютно слушно зазначили: ми як країна, що рухається цифровим шляхом і намагається цифровізувати всі

державні послуги, в першу чергу маємо сфокусувати свою увагу на учасниках бойових дій, наших героях. Ми візьмемо собі це як завдання – цифровізувати проїзні квитки, насамперед для учасників бойових дій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, в нас залишився час. Я прошу фракції і групи ще раз записатися. У нас залишилося 10 із 30 хвилин, що відводяться для представників фракцій і груп.

Шановні колеги, щойно передзвонили, що перегрузили програму. Ми додамо 1 хвилину. Артуре Володимировичу, я додам останньому промовцю від групи чи фракції, якщо буде менше 1 хвилини. Колеги, записуйтеся, будь ласка. Працюємо.

Ларін Сергій Миколайович, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ЛАРІН С.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово шановному депутату Павленку Юрію Олексійовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Олексійович Павленко. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановні колеги, у мене запитання до Прем'єр-міністра і міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України. Протягом останніх шести місяців у системі захисту прав дитини відчувається жорстка турбулентність. Причина полягає в тому, що Пенсійний фонд не повністю справився з новими функціями, зокрема фінансуванням державної допомоги дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, а також виплатою грошового забезпечення батькам-вихователям, прийомним батькам. Із липня минулого року практично всі діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, переживають значні, до п'яти місяців, затримки у виплаті відповідної державної допомоги. Це понад 2 тисячі прийомних сімей, близько 1300 дитячих будинків сімейного типу, в яких виховується 15 тисяч дітей, і 45 тисяч дітей під опікою.

Прошу надати інформацію, скільки сьогодні дітей-сиріт, позбавлених батьківського...

СВИРИДЕНКО Ю.А. Денис Валерійович Улютін відповідатиме.

УЛЮТІН Д.В. Дякую, Юрію Олексійовичу, що приділяєте увагу цьому питанню. Дійсно, п'ять місяців тому всі виплати поклали на Пенсійний фонд, їх величезна кількість. Саме на етапі транзиту даних від ОСЗН до Пенсійного фонду частина транзитувалася досить довго. На сьогодні ми це робимо під

особливим контролем. Наразі в обробці в Пенсійному фонді лише документи, подані не пізніше, ніж півтора місяця тому. Усі інші виплати проведено. Ми в ручному режимі працювали з областями, з місцевими управліннями соціального захисту і здійснили такі виплати всім прийомним сім'ям, ДБСТ, а також опікунам.

Хочу сказати, що з 1 січня уряд підвищив грошове забезпечення прийомним сім'ям, ДБСТ. Такі виплати наразі проводять у підвищеному розмірі. Звісно, можливі поодинокі випадки, коли виплат не було здійснено. У мене велике прохання: якщо ви безпосередньо маєте такі звернення, передайте їх нам. Якщо такі звернення з'являються в соціальних мережах, ми також розглядаємо їх, зв'язуємося оперативно щодо таких кейсів. Крім того, є ще «гаряча лінія» Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України або «гаряча лінія» Пенсійного фонду, куди також прохання звернутися в разі, якщо таких виплат не було здійснено.

Повторюю: на сьогодні такі документи знаходяться в обробці в середньому близько 30-45 днів. Ми намагаємося пришвидшити процес обробки документів. Не переживайте, всі виплати, які мають бути здійснені, буде здійснено в повному обсязі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сірко Юлія Леонідівна, фракція «Голос». Будь ласка.

СІРКО Ю.Л. Прошу передати слово колезі Максиму Хлапуку.

Ще раз прошу державну і місцеві влади працювати разом. Дякую.

ХЛАПУК М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Денисе Анатолійовичу, дякую, що ви тут. Це, напевно, найскладніший виклик для вас за всі роки перебування на державних посадах. Дуже прошу, справді, не розподіляти відповідальність між державною і місцевими владами. Для всіх громадян це єдине ціле, ми маємо працювати разом.

По темі. Ви зазначили, що минулого року рівень міжнародної енергетичної підтримки почав «просідати». Очевидно, це пов'язано із частковою втратою довіри через «міндічгейт» та дії экс-міністра енергетики Галушенка щодо руйнування корпоративного управління в державних енергетичних компаніях.

Перше запитання. Розкажіть, будь ласка, про деталі перемовин із партнерами щодо енергетичної підтримки України. На що ми можемо розраховувати від них вже цієї зими?

Друге запитання також до пані Прем'єр-міністра. На якому етапі перебуває завершення формування наглядових рад у компаніях, визначених планом заходів, який було затверджено ще в листопаді 2025 року?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Увімкніть, будь ласка, мікрофон Дениса Анатолійовича.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за запитання. Найближчими днями заплановано проведення «енергетичного Рамштайну» за участю Прем'єр-міністра. Очікуємо на участь партнерів, вони активізувалися. Звісно, в цій ситуації, коли енергетика України перебуває у надзвичайному стані, у стані глибокої кризи, а людям не вистачає тепла і електрики, партнери готові підставити плече.

За час війни Фонд енергетичної підтримки зібрав для України понад 1,6 мільярда доларів. Станом на сьогодні близько 1 мільярда доларів у роботі. Ми продовжуємо співпрацю з партнерами на всіх рівнях. Уже наступного тижня у мене заплановані зустрічі на найвищому рівні зі всіма ключовими партнерами: Європейським комісаром, керівниками Європейського Співтовариства, американськими колегами, усіма міністрами енергетики країн G7. Працюємо над тим, щоб поновити, посилити і прискорити роботу з ними. Звісно ж, багато з ким знайомий, буду максимально використовувати свої знання, знайомства, зв'язки з нашими партнерами, міністрами, щоб активізувати невідкладну допомогу і підтримку найближчим часом.

Станом на сьогодні в Україні близько 72 проектів у роботі з партнерами, звісно ж, їх треба активізувати. Будемо активно працювати також з міжнародними фінансовими організаціями. Попередньо встановили контакт зі Світовим банком, Європейським інвестиційним банком, Європейським банком реконструкції та розвитку. Усі готові продовжувати співпрацю щодо кредитування наших компаній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Саврасов Максим Віталійович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Володимирі Ар'єву (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Уже час вийшов. Перепрошую.
Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). У мене два дуже простих запитання.

Перше. Коли ви були Прем'єр-міністром, Рада національної безпеки і оборони України 7 листопада 2023 року ухвалила рішення про необхідність запровадження розподільчої генерації. Колишній міністр енергетики Галущенко, який був у вашому уряді, зірвав програму встановлення когенераційних установок для тепла й електроенергії в Одесі, Миколаєві, Херсоні, Дніпрі. Внаслідок цього міста сидять тепер без тепла й електроенергії. Скажіть, ви не бачили, що відбувається саботаж програми розподільчої генерації прямо у вас під носом?

Друге. У 2024 році ухвалили рішення про акциз на дизельне пальне. Ви бачите, що нині відбувається. Можливо, варто тимчасово скасувати цей акциз? Ви готові порушити це питання у Верховній Раді?

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за ваше запитання.

Перше. Я вже наголошував на тому, що станом на сьогодні ми маємо позитивну динаміку облаштування розподіленої генерації. У 2024 році в Україні було встановлено 225 МВт потужності розподіленої генерації. За минулий рік 762 МВт електроенергії введено в експлуатацію. Це сумарно 1 ГВт розподіленої генерації додаткової потужності. Я наголошував на тому, що найкращі показники на Київщині, Волині, Прикарпатті, Черкащині, Харківщині. Це важливі показники, які демонструють співпрацю центральної влади з місцевими щодо встановлення розподіленої генерації. Встановлювалася вона не лише місцевими громадами, а й бізнесом. Свої проекти виконали також державні компанії, такі як «Укрзалізниця», «Нафтогаз України», і на сьогодні мають газогенераторні, газотурбінні, газопоршневі установки.

Продовжуємо активно працювати над запровадженням когенераційних уставок. Повторюю: більше 250 установок було встановлено, ще близько 200 перебувають у процесі встановлення. Щодо тих, монтаж яких ще не розпочато, ми працюємо спільно з Олексієм Володимировичем над їх інвентаризацією. Дуже оперативно, буквально найближчими днями, після вихідних, підвеземо когенераційні установки в міста, які їх потребують. Це Київ, Одеса, інші міста, які потребують їх термінового встановлення для генерації переважно тепла, але, оскільки це когенерація, також і електроенергії.

Щодо дизельного пального. Повторюю: у нас воєнний стан, ключове завдання – запаси, їх у нас більше ніж на 20 днів. Щодо цін – ціни ринково регульовані.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Молоток Ігор Федорович, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка. Перепрошую, час вичерпано. Дякую, шановні колеги.

Прошу народних депутатів записатися на запитання. Шановні колеги, будь ласка, записуйтеся на запитання.

Завітневич Олександр Михайлович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Федору Веніславському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федір Володимирович Веніславський. Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). У мене два запитання. Перше до Дениса Анатолійовича як до міністра енергетики і віце-прем'єр-міністра. Як ви правильно сказали, у 2022 році було зрозуміло, що Російська Федерація системно нищитиме нашу енергогенерацію. Чи є серед пріоритетів вашої діяльності як віце-прем'єра з цієї профільної галузі проведення ревізії виконання тих рішень Ради національної безпеки і оборони України, Президента, що були спрямовані на забезпечення сталості, захищеності об'єктів критичної інфраструктури саме у сфері енергетики?

Друге запитання до Прем'єр-міністра Юлії Анатоліївни. Кабінет Міністрів України 29 грудня минулого року прийняв Постанову № 1753 про забезпечення харчування дітей, зокрема у школах. Було передбачено 30 відсотків компенсації місцевим бюджетам на харчування дітей. Є райони, які постраждали від Чорнобильської катастрофи, і є Закон «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», яким передбачено...

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за ваше запитання. Насамперед скажу, що дуже багато аудитів, ревізій, інвентаризацій відбувалося і відбувається у сфері захисту енергетики, підготовки до кожного опалювального сезону. Є дії стандартні, а є екстраординарні, які проводяться, зокрема, на запит народних депутатів. Якщо від вас надійшов запит, звісно ж, будемо працювати над цим.

Сьогодні, вважаю, треба зосередитися, як і пропонують колеги народні депутати, над таким об'єднанням, координацією і пришвидшенням роботи в цій кризовій ситуації, на яку ми реагуємо, щоб справедливо розподілити дефіцитний енергоресурс між людьми, підтримати український бізнес, особливо той, що працює на оборонну промисловість. Я вважаю це пріоритетом і головним нашим завданням на сьогодні.

Аудити, ревізії – все це ми зробимо. Безумовно, всіх винних наша правоохоронна система визначить. Звісно ж, покарання має бути невідворотним, це очевидно для всіх нас, це й моя політична позиція, але сьогодні давайте зосередимося на конструктивній об'єднавчій роботі, щоб подолати цю кризу.

Дякую.

СВИРИДЕНКО Ю.А. На друге запитання відповідь Оксен Васильович. Будь ласка.

ЛІСОВИЙ О.В., *міністр освіти і науки України.* Дякую за запитання. Субвенція, що була передбачена в бюджеті Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України, передана Міністерству освіти і науки. Харчування дітей, компенсація передбачена в загальній субвенції за загальними правилами, за якими харчуються діти в усій країні: з першого по четвертий класи з розрахунку 50 гривень на дитину для початкової школи, 60 гривень – для старшої школи. На прифронтових територія харчуємо учнів першого – одинадцятого класів. З 1 вересня починаємо харчувати учнів першого – одинадцятого класів на єдиних умовах для всієї країни.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Кисилевському Дмитру Давидовичу, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 24, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»).* Прошу передати слово Дмитру Чорному.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Сергійович Чорний. Будь ласка.

ЧОРНИЙ Д.С., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 34, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»).* Доброго дня. У мене запитання до міністра у справах ветеранів. Пані Наталіє, Верховна Рада запросила вас на 3 лютого для надання інформації щодо ситуації з бронюванням у підпорядкованій вашому міністерству державній установі «Національне військове меморіальне кладовище». Фактично йдеться про бронювання політтехнолога та пропагандиста Володимира Петрова. Усім відомо, що цей пан Петров не раз дозволяв собі критичні та образливі висловлювання на адресу народних депутатів у своїх ефірах на каналі «Ісландія». Чи вважаєте ви, що працівники державних установ можуть публічно критикувати чи ображати народних депутатів? Чи можете ви підтвердити або спростувати інформацію

щодо наявності лакшері-бронювань у державній установі «Національне військове меморіальне кладовище»?

Дякую.

КАЛМИКОВА Н.Ф., *міністр у справах ветеранів України*. Дякую за запитання. Я відповім на дві частини поставленого вами запитання.

Перше. Чи нормально ображати? Не нормально, і це стосується будь-якої людини. Ідеться про загальні норми поведінки між людьми.

Щодо бронювання в ДУ «НВМК» ми розпочали службове розслідування для виявлення фактів недотримання законодавства у сфері бронювання під час мобілізації та воєнного стану.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Разумков Дмитро Олександрович, позафракційний. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., *народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Дякую.

Маю запитання до вас як до колишнього Прем'єр-міністра, міністра оборони, діючого міністра енергетики. За вашого керівництва будувалася третя лінія оборони, яка, за вашими словами, була завершена на 100 відсотків. Чи готові ви як колишній Прем'єр-міністр і міністр оборони проїхатися нею? Нагадую, що частина вашої третьої лінії оборони, збудованої на 100 відсотків, нині окупована ворогом. Це перше.

Друге. Під час вашого прем'єрства ви нібито на 100 відсотків захистили «Центренерго», безпосередньо Трипільську ТЕС та інші, що входять до його складу. Через кілька місяців з'явилася інформація, і на сьогодні вона підтверджена, що ці об'єкти зруйновані на 100 відсотків.

Просто з точки зору людини, скажіть, будь ласка, яка температура зараз у вашому кабінеті, та чи відповідає це нормам моралі, якщо в Києві у квартирах 5 градусів тепла?

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за ваші запитання.

Перше. Будувати лінії оборони під час війни – це обов'язок будь-якої держави, уряду, це те, що необхідно нашим Збройним Силам. Нагадаю, що війна триває, ворог здійснює атаки по всьому фронту, десятки атак щодня. Відповідно має бути не одна лінія фортифікацій. Їх у нас декілька: перша лінія, що тягнеться безпосередньо уздовж лінії бойового зіткнення, друга лінія і кругова оборона міст. Усі вони будувалися і будуються державою, місцевими органами самоврядування, Державною спеціальною службою транспорту, яка є частиною Збройних Сил України і виконує цю роботу станом на сьогодні у координації з військовим командуванням дуже професійно, за тими стандартами, що

відповідають нинішнім реаліям на полі бою. Відповіддю будь-кого з військових на запитання, чи треба будувати фортифікації, які можуть бути втрачені або окуповані ворогом, буде «треба». Військовим треба мати відповідні лінії, рубежі. На жаль, за час війни ми втратили не лише лінії оборони – ми втратили частину нашої землі, населених пунктів. Основна причина – це війна і агресор, який продовжує цю війну.

Яке було друге запитання? Так. Я температуру в кабінеті не міряв, доволі прохолодно, знаходжуся в кабінеті у куртці. Дякую.

Щодо захисту. Я казав, що відбулося близько 700 комбінованих атак ворога на об'єкти електроенергетики. У нас станом на сьогодні жодної станції немає, яка...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Мазурашу Георгій Георгійович, «Слуга народу». Будь ласка.

МАЗУРАШУ Г.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (одномандатний виборчий округ № 203, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Денісе Анатолійовичу, успіхів вам у цій важкій місії. Енергетикам вдячний за їхню роботу. Юліє Анатолійовно, вам передаю вітання від наших з Президентом виборців з виборчого округу № 203 Чернівецької області. Доводжу до вашого відома нашу спільну позицію, що «бусифікація» не лише ганьбить демократичну країну, а й надзвичайно потужно б'є по нашій обороноздатності, заганяє громадян у підпілля, а економіку – в тінь, надзвичайно негативно впливає на саму армію.

Скажіть, будь ласка, чи ви з урядовцями аналізуєте, як це негативно впливає на нашу спроможність чинити опір ворогам? Чи розумієте ви, що треба робити акцент на підвищенні мотивації для військових, на тому, щоб не ставилися до громадян України як до рабів, і в армії, і в тилу, замість того, щоб ганятися за ними, бо одні українці знушаються над іншими прямо на вулицях нашої демократичної країни?

Дякую.

СВИРИДЕНКО Ю.А. Дякую дуже за запитання. Саме перед Михайлом Федоровим як міністром оборони стоїть одне із завдань – підвищення мотивації військових через запровадження контрактної служби, інших інструментів. Я вважаю, що він має взяти це в роботу. Звичайно, ми всі розуміємо, який негативний ефект такі дії мають у цілому на призов. Ми працюємо над цим, але це не таке просте завдання в умовах повномасштабного вторгнення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Локтіонова Наталія Валентинівна, «Слуга народу». Будь ласка.

ЛОКТИОНОВА Н.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Галині Третяковій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галина Миколаївна Третякова. Будь ласка.

ТРЕТЯКОВА Г.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. У мене два запитання до пані Прем'єр-міністра. Перше, можливо, прохання.

Чи може уряд організувати брифінги для розгляду урядових законопроектів за участю центрального органу виконавчої влади, який розробляв такий законопроект? Про що йдеться? Ми в комітеті отримуємо законопроекти, щодо яких уряд прийняв рішення, і бачимо стейтменти в телеграм-каналах, засобах масової інформації. Приймаючи на розгляд законопроекти, зокрема проект Трудового кодексу, який ми вчора отримали, чи проект кодексу ветеранів, комітету потрібен автор, який допоможе розмовляти з усіма фракціями і групами, пояснюючи мету законопроекту. Започаткування брифінгів для парламентаріїв – таке перше запитання.

Друге запитання щодо законопроекту [№ 9510](#) про визначення гарантійної установи, яка має виплачувати заборгованість із заробітної плати. Я написала лист про проведення наради особисто вами, тому що це питання на стику різних міністерств. Мене відправили на Мінекономіки. Прошу провести...

СВИРИДЕНКО Ю.А. Дякую, Галино Миколаївно. Я вважаю, що абсолютно слухна пропозиція проводити такі брифінги. Ми робимо так, розглядаючи, справді, складні законопроекти або кодифіковані акти, розуміючи, що ви наш основний важливий стейкхолдер, який допомагатиме реалізовувати таку політику. Гарний приклад – проект Трудового кодексу. Я думаю, що ми започаткуємо таку практику не лише щодо складних документів, а й для всіх законопроектів, над якими вже працюють урядовці. Є питання щодо пенсійної реформи і, зрозуміло, що без взаємодії з комітетом та депутатами такі акти неможливо приймати і втілювати в життя.

На друге запитання відповідь Дарія Марчак, заступник міністра економіки, довкілля та сільського господарства України. Будь ласка.

МАРЧАК Д.М., заступник міністра економіки, довкілля та сільського господарства України. Шановна Галино Миколаївно, ми підтримуємо пропозицію про узгодження між урядовими структурами. Ми планували, але, на жаль, через відрядження Дениса Валерійовича не змогли провести зустріч у четвер. Ми проведемо спільні заходи, щоб домовитися всередині уряду і запропонувати комітету скоординовану позицію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бондар Михайло Леонтійович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Фракція «Європейська солідарність». Тут уже багато хто говорив і про захист, і про Міндіча, і про вкрадені гроші. Мене банально цікавить таке. Депутат Рудик уже ставив у залі запитання, коли він перевів усі гроші, вкрадені на цих оборудках, наприклад з проекту «Проектуй і будуй», з недобудованих укриттів в енергетиці.

Пане Шмигаль, ви рахували, скільки можна було б за ті гроші закупити, наприклад, дронів, ракет, щоб захистити, у тому числі, всю нашу енергетику? Для себе банально ви могли б порахувати, навіть будучи ще Прем'єр-міністром, скільки за гроші з цих оборудок, які чудилися і чудяться досі, можна було б купити засобів захисту?

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за ваше запитання. Звісно ж, усі розрахунки того, як захищати – активно чи пасивно, комбіновано, було здійснено перед прийняттям рішення про будівництво як першого, так і другого та третього рівнів захисту. На сьогодні, повторюю, вже розроблено дев'ять різноманітних видів та рівнів захисту для об'єктів критичної інфраструктури, не лише енергетичної.

Щодо енергетики. Не можу називати цифри з трибуни, але загалом для порівняння і розуміння повідомлю: захист збудовано на переважній більшості, практично на всіх підстанціях. Маю на увазі захист другого рівня. Практично кожен бетонний саркофаг вже витримав влучання «шахедів». Деякі саркофаги витримали до 20 влучань «шахедів». Витримали також влучання ракет. Фактично пасивний захист, так званий захист другого рівня, довів свою ефективність. Завдяки йому зберігається трансформаторне обладнання.

Порівняння цін. Одна ракета для *Patriot* коштує близько 3 мільйонів доларів. Один захист другого рівня коштує менше 3 мільйонів доларів. Відповідно витрачання двох-трьох ракет *Patriot* для збиття балістики, що летить у трансформатор, економічно дорожче, ніж будівництво пасивного захисту для цього об'єкта. Звичайно, на сьогодні ракети нам передають партнери, але якщо зробити економічні розрахунки, то все, що захищено бетоном, заглиблено під землю, економічно вигідніше за активний захист, за якого є певний відсоток ймовірності влучання. Захист – це вигідно, і його треба продовжувати робити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павловський Петро Іванович, «Слуга народу». Будь ласка.

ПАВЛОВСЬКИЙ П.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Юліє Анатоліївно, час звірити годинники. Я звертався до вас у цій залі 5 грудня минулого року із питанням щодо продажу контрафактних цигарок та алкогольних напоїв у місті Харкові, ви обіцяли розібратися. Минуло майже півтора місяця, а питання так і не вирішено. Контрафактна продукція продається, масштабується нелегальний бізнес. Назвіть, будь ласка, причини своєї бездіяльності. Чи готові ви особисто відшкодувати втрати державного бюджету через здійснення цієї нелегальної діяльності?

Дякую.

СВИРИДЕНКО Ю.А. Проблема контрафактної продукції – це проблема, яка з'явилася не за останніх п'ять-шість місяців. Зрозуміло, що вона існувала протягом багатьох років. Як я вам і обіцяла, було поставлено відповідні завдання Міністерству фінансів, митниці, Державній податковій службі, новому її очільнику, Бюро економічної безпеки України. Якщо і відшкодувати збитки за втрати, спричинені контрабандою, то всім нам, тому що це не моя бездіяльність, а всіх нас, якщо ми не можемо вирішити це питання. Є спеціальні органи, уповноважені на боротьбу з контрабандою в державі. Моє завдання – скоординувати їх, що я, власне, і роблю.

Запрошую вас до себе на зустріч, на нараду з усіма переліченими посадовими особами, щоб обговорити поточну ситуацію і сказати, які заходи ми здійснюємо і які є результати. Будь ласка, давайте на наступному тижні зустрінемося.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тищенко Микола Миколайович, позафракційний. Будь ласка.

ТИЩЕНКО М.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 219, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Вельмишановний Денисе Анатолійовичу, звертаюся до вас як до фахівця, людини з великої професійної букви. Уряд Юлії Свириденко планує підвищити податки для середнього та малого бізнесу на 20 відсотків. Ви пропонуєте вимкнути рекламні вивіски. Дайте пораду, будь ласка, як вижити малому та середньому бізнесу в такі складні часи, коли немає світла, пального, енергетики, коли треба створювати робочі місця, платити податки? Дайте чітку відповідь, чи плануєте ви скасувати підвищення податків для ФОП?

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Перше. Ми вдячні українському бізнесу – бізнесменам, підприємцям усіх рівнів: маленьким, середнім, великим, усім людям, які

працюють і сплачують податки, за те, що в умовах війни, енергетичної кризи вони знаходять можливість працювати на генераторах, часом у складних умовах аварійних відключень. Вони сплачують податки, наповнюючи наш бюджет, виробляючи продукцію – від харчової, критично необхідної людям, до товарів воєнного призначення, щоб ми тримали оборону. Перекоаний, що всі ми вдячні нашому героїчному українському бізнесу, який тримається на достойному рівні та сплачує податки.

Друге. Щодо економії енергоресурсів. Я вважаю поганим тоном яскраво освітлену на всю вулицю вивіску тоді, як у людей немає світла. Якщо місцеві органи самоврядування вимкнули вуличне освітлення, то це не та реклама, яка стане позитивною для будь-якого бізнесу. Повторюю: краще цю енергію віддати людям, створивши пункт незламності, запросивши їх до себе, напоївши чаєм. На сьогодні це буде найкращою рекламою. Кожен заклад, кожен бізнес має це відчувати. Це і є моєю порадою: більше звертатися до людей, підтримувати їх прямими діями, дуже простими, можливо, запросивши побути в теплому місці, зарядити телефон або випити чаю. Це нині найкраща реклама, а не яскрава вивіска. Повторюю: це, власне, і був мій меседж, моє звернення до українського героїчного шанованого бізнесу. Така моя відповідь.

Щодо підвищення податків, це питання до інших колег.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Василевська-Смаглюк передає слово Штепі?

Штепа Сергій Сергійович. Будь ласка (*Шум у залі*).

Штепа. Будь ласка.

ШТЕПА С.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (одномандатний виборчий округ № 77, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»). Можна обнулити час, бо колега кричить?..

ГОЛОВУЮЧИЙ. Увімкніть мікрофон з першої секунди, будь ласка. Миколо Миколайовичу, інші теж хочуть поставити запитання.

Штепа Сергій. Будь ласка.

ШТЕПА С.С. Шановний Денисе Анатолійовичу! Як член міжфракційного депутатського об'єднання «Прифронтові території» хочу звернутися до вас із проханням переглянути і збільшити квоти на електропостачання для прифронтових територій, зокрема для 20-кілометрової зони від лінії фронту. Це стосується мого рідного міста Запоріжжя і багатьох інших населених пунктів. Там відсутність електропостачання є особливо критичною, адже впливає і на водопостачання, і на тепlopостачання, і на роботу медичних та освітніх закладів. Тривала відсутність електроенергії спричиняє відсутність зв'язку

і люди не можуть навіть отримати інформацію про повітряні тривоги, що на прифронтових територіях створює додаткову небезпеку. Прошу вас розглянути можливість збільшити квоти для прифронтових територій.

Користуючись нагодою, хочу подякувати всім енергетикам і тим людям, які докладають максимум можливих зусиль у ці морози, щоб ми були зі світлом, енергією і в теплі.

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за ваше запитання. Приєднуюся до слів вдячності нашим енергетикам, особливо ремонтникам, які в цих умовах, дійсно, роблять неймовірні речі. Дякуємо їм. Звісно ж, ми наполегливо працюємо над тим, щоб регіонам, які на сьогодні найбільше цього потребують, зокрема прифронтовим, надати максимальний обсяг електроенергії.

Існують дві причини, які заважають розв'язати цю проблему. Перша – дефіцит генерації в Україні. Прошу спікера не надавати інформацію, яка може бути чутливою. Можливо, після засідання я вас проінформую. Друга – дефіцит розподільчих потужностей, розподільчих ліній, по яких компаніям з розподілу, зокрема «Укренерго», важко доставляти необхідний обсяг електроенергії, в тому числі у прифронтові території. Працюємо над тим, щоб знайти альтернативу, над постачанням відповідних генераторів або когенераційних установок. Для цього робимо інвентаризацію спільно з віце-прем'єр-міністром Олексієм Кулебою. Ми цю роботу проводимо, державні компанії теж над цим працюють. Деталі повідомлю вам у закритому режимі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павленко Ростислав Миколайович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Прошу передати слово Володимирі В'ятровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Михайлович В'ятрович. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. У мене запитання до пані Наталії Калмикової, вона вже частково відповіла на нього. Пані Наталю, ми з вами не раз зустрічалися щодо питань Національного військового меморіального кладовища. У мене склалося враження, що у вас є розуміння важливості цього проекту в контексті вшанування пам'яті загиблих героїв. Водночас, на жаль, цей проект уже тривалий час супроводжують різного роду дуже неприємні інформаційні скандали, починаючи від, на мою думку, абсолютно необґрунтованого перенесення місця кладовища, використання державних коштів, відсутності

конкурсів, непорозуміння з експертами з питань вшанування пам'яті героїв, непорозуміння чи конфлікту з місцевими громадами до останнього свіжого скандалу, пов'язаного з можливою роботою на цьому об'єкті відомого «інфокілера» Володимира Петрова і його бронюванням.

У мене до вас запитання. У разі, якщо ця інформація підтвердиться, чи готові ви говорити про звільнення керівника цього державного підприємства, яке безпосередньо вам підпорядковане?

КАЛМИКОВА Н.Ф. Дякую за запитання. Дякую за вашу позицію щодо Національного військового меморіального кладовища. Ви, дійсно, приділяли і приділяєте багато уваги і тому, як відбувалося будівництво, і тому, як відбуваються поховання. У нас постійно здійснюються поховання захисників, зокрема невідомих, і колумбарні поховання. Щодо юридичних (правових) відносин міністерства з ДУ «НВМК», працевлаштування і бронювання співробітників ДУ «НВМК» здійснюється його дирекцією.

Як я вже зауважила у відповіді на попереднє запитання, ми ініціювали службове розслідування щодо фактів роботи керівництва ДУ «НВМК». За результатами розслідування будемо вживати відповідних заходів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галайчук Вадим Сергійович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ГАЛАЙЧУК В.С., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово колезі Роману Грищуку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Грищук. Будь ласка.

ГРИЩУК Р.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 222, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Доброго дня. Моє запитання стосується освіти. Денисе Анатолійовичу, вчора уряд ухвалив постанову, якою рекомендував місту Києву продовжити канікули до 1 лютого, а іншим обласним військовим адміністраціям – залежно від ситуації: продовжити навчання, перейти на дистанційну форму або продовжити канікули. У мене є кілька запитань.

Перше. Коли набирає чинності ця норма – з понеділка? Сьогодні діти йдуть у школу чи коли?

Друге. Чи не логічніше було б у школах, де є тепло і електроенергія, дозволити зробити чергові групи у форматі групи продовженого дня, щоб батькам, особливо учнів початкових класів, було де залишити дитину? Тобто не

продовжувати освітній процес, але щоб дитина могла знаходитися у теплому приміщенні, якщо такі школи є, тому що в більшість шкіл діти реально замерзають.

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за ваше запитання. Вчора під час аналізу і прийняття цього урядового рішення, ми працювали під керівництвом Прем'єр-міністра спільно з Міністерством освіти і науки, радилися з головами обласних військових адміністрацій, у кого яка ситуація. Наприклад, у Запоріжжі дуже багато підземних шкіл, які відіграють роль сховища для дітей. Там тепло, світло, є генераторне обладнання. Справді, дітям там краще, ніж удома, знаходиться повний робочий день. Батьки мали б можливість бути на роботі, а діти в цей час – у безпеці й теплі.

Щодо інших регіонів ситуація різна, тому рішення мають приймати ради оборони відповідних військових адміністрацій у кожному регіоні. Аналізуючи військову, енергетичну ситуацію, вони прийматимуть відповідні рішення.

У Києві, де наразі одна з найскладніших енергетичних ситуацій, ми робимо все можливе, щоб місто мало світло й тепло в обсягах, не менших за ті, які є станом на сьогодні.

Ми розуміємо, що росіяни готують чергові обстріли, тому враховуючи небезпеку обстрілів та втрати додаткових потужностей, було прийнято рішення продовжити канікули в Києві до 1 лютого, щоб зекономити електроенергію і трохи тепла для мешканців будинків. До 1 лютого, таке рішення прийняв уряд. Сьогодні ця постанова буде опублікована і набере чинності. Так, від сьогоднішнього дня.

ЛІСОВИЙ О.В. Романе Павловичу, Міністерство освіти і науки зі свого боку передбачає рекомендацію цілої низки заходів, зокрема роботи чергових груп. Те, що ви пропонуєте, дійсно, доцільно. Рекомендації щодо роботи пунктів підтримки на базі закладів освіти, рекомендації щодо роботи закладів дошкільної...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Завершальний виступ. В'ятрович Володимир Михайлович, фракція «Європейська солідарність».

В'ЯТРОВИЧ В.М. Прошу передати слово Вікторії Сюмар.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Сюмар. Будь ласка.

СЮМАР В.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Перше. Колеги, я хочу подякувати вам за те, що сьогодні ми обговорюємо цю дуже важливу тему. Переконана, що люди за цим дуже активно спостерігають.

Учора Прем'єр-міністр зробила, як на мене, дуже правильну заяву про те, що будинки з електричним опаленням буде зараховано до об'єктів критичної інфраструктури. Скажіть, будь ласка, як це технічно зробити і коли це може бути зроблено? Питання дуже актуальне. Люди без газу реально замерзають у таких будинках, оскільки електрики не вистачає кілька днів. Коли людям можна чекати на практичне втілення цього рішення? Це перше запитання.

Друге запитання. Чи ми все-таки завозимо масово акумуляторні батареї? Зрозуміло, що треба було робити це раніше, але чи існує така програма? Скільки уряд планує завезти акумуляторних батарей у цих умовах? Чи планується якесь стимулювання для бізнесу в контексті, щоб стимулювати бізнес робити когенераційні газові установки? Які системи стимулювання бізнесу?

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую. Усі рішення щодо віднесення будинків з електроопаленням до критичної інфраструктури урядом і відповідним штабом прийнято, оформлено протокольно, буде внесено до відповідних переліків. Найближчим часом такі будинки не будуть відключатися, за винятком аварійних відключень, коли система відключає об'єкти критичної інфраструктури.

Щодо інших будинків. За інформацією міської влади на сьогодні в Києві 182 будинки перебувають на стадії підключення до тепла. Звичайно, до багатьох із них треба підвезти електрогенератори. Батареї в Україну вже завозяться. Працює низка програм підтримки бізнесу, вірніше підтримки будинковолодінь і ОСББ: «ГрінДІМ», «ВідновиДІМ», «Енергодім». Усі ці програми працюють. Фонд енергоефективності отримав збільшення статутного фонду на 240 мільйонів гривень. Фонд розвитку підприємництва також отримав більше 600 мільйонів гривень. Дякую, що ви проголосували.

На сьогодні програми підтримки, грантового відшкодування для будинковолодінь, ОСББ продовжують діяти, заявки приймаються, опрацьовуються. Люди можуть закуповувати теплові насоси, батареї та генератори, які на сьогодні важливіші, тому що є дефіцит генерації. Батарею не завжди можна повністю зарядити, тому наразі важливіше затягувати в Україну обладнання, яке згенерує, а не накопичить. Накопичення, на жаль, теж забирає електрику від нашої генерації, а нас цікавить додаткова генераційна спроможність. За можливості закликаємо всіх генерувати, а не накопичувати електроенергію. Це на сьогодні, справді, важливіше.

Дякую за ваше запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денисе Анатолійовичу.

Шановні колеги, «годину запитань до Уряду» завершено. Дякуємо Прем'єр-міністру України і членам Кабінету Міністрів України за надані відповіді та участь у пленарному засіданні.

Шановні колеги, дякую всім за роботу. Оголошується перерва в нашому пленарному засіданні. Працюємо далі заради України.

Слава Україні!